

Nacionalni park Šar planina

- Šar planina je proglašena nacionalnim parkom **1986 godine**.
- NP obuhvata površinu od **39.000ha**, i najviši je NP Srbije.
- Visine NP kreću se od **1.220m. – 2.565m** (30 vrhova preko 2500m)
- NP obuhvata opštine Kačanik, Uroševac, Prizren, Štrpce i Suva Reka.

Turističko-geografski položaj

- Šar planina se svojim severnim delom nalazi u južnom delu Srbije, a južnim delom u Makedoniji.
- Planina je ograničena na severozapadu **Metohijsko-prizrenskom** kotlinom, na severu **Kosovskom**, a na jugu (u Makedoniji) **Pološkom i Mavrovskom** kotlinom.
- Turistički položaj je povoljan jer se nalazi u dodiru sa više saobraćajnica.
- Značajnija saobraćajnica je **Novi Sad-Beograd-Kragujevac-Priština-Uroševac-Štrpce.**

Prirodne vrednosti - reljef

- U formiranju reljefa veliku ulogu imali su fluvijalno-denudacioni, abrazivni, glacijalni i kraški oblici.
- Za izgradnju smučarskih staza iskorišćeni su tereni sastavljeni od kristalastih škriljaca.
- Minimalana debljina snega mora biti 15cm ako je podloga pod pašnjakom; 50cm ako je teren kombinovan travnjakom i kamenom; preko 2m ako je podloga čisto stenovita.
- Najznačajniji lokaliteti su: Štrpce, Brezovica, Prevalac, Kara Nikola, Brodosavce, Brod, Careve livade....

Klimatske vrednosti

- Klimatski uslovi odgovaraju sportsko-rekreativnim atraktivnostima.
- Srednja god.temperatura u podnožju planine je oko **10-12°C**, a u najvišim delovima od **0 do -2°C**.
- U višim delovima planine količina padavina iznosi **1250-1500mm**.
- Visina pokrivača iznosi oko **120cm**.

Hidrografske vrednosti

- Od hidrografskih vrednosti turistički značaj imaju izvori, vrela, jezera i vodeni tokovi.
- Od vodenih tokova veći značaj imaju **Lepenac, Prizrenska Bistrica, Plavska i Radeška reka.**
- Šar planina bogata je jezerima (70 glacijalnih i 20 nivaciopnih).
- Najčešći stanovnik jezera je **mali triton.**

Ispod grebena Šar planine leže brojni cirkovi u kojima se nalaze lednička jezera, poznata kao “Gorske oči”.

- ✓ **Lednička jezera dobijaju vodu od padavina i topljenjem snega,**
- ✓ **U zavisnosti od vremenskih prilika, sva jezera su pod snegom i ledom od novembra do maja,**
- ✓ **Gorske oči menjaju boju pod uglom sunčeve svetlosti,**
- ✓ **U jezerima živi potočna pastrmka, koja ne može da se razmnožava zbog surovih uslova.**

Najznačajnija su: Bogovinsko, Crno, Livadičko, Veliko jažinačko, Golemo, Veliko šutmansko....

Biogeografske vrednosti

- Na Šar planini postoji veliki broj reliktnih vrsta kao što su: **molika, munika, planinski javor, alpska ruža...**
- U NP postoji nekoliko 17 lokaliteta koji su proglašeni prirodnim rezervatima, najznačajniji su: **Ošljak, Popovo prase, Golem bor i Rusenice.**

Antropogene vrednosti

- U blizini NP je grad **Prizren** koji poseduje niz kulturno-istorijskih vrednosti.
- Za ovaj grad važi karakteristika da predstavlja **grad-muzej**.
- U njemu postoji **59 spomenika kulture**.
- Nacionalni park krasi brojne crkve i manastiri
(manastir Sv. Petra Koriškog i crkve Sv. Bogorodice iz XIII veka, crkve Sv. Petke, Sv. Đorđa i Sv. Bogorodice Odigitrije iz XIV veka, manastir Sv. Arhangela iz XIV veka, manastir Sv. Trojice iz XV veka...)

Režimi, problemi i mere zaštite

Nacrtom Zakona o nacionalnom parku „Šar-planina“, utvrđeni su i režimi zaštite I, II i III stepena.

I - 32,3% teritorije
II - 13,1% teritorije
III - 54,6% teritorije

- Nestajanje, propadanje i degradacija šuma je najznačajniji problem nacionalnog parka „Šar-planina“
- Zaštita šuma u NP i van njega mora se podići na viši nivo, kako se kompleksi visokoplaninskih borovih šuma i drugih biljaka i životinja u njima ne bi pretvorili u „antropogene pustinje“, što je slučaj na značajnom delu šarplaninskog grebena.
- Na prostoru NP prisutni su i problemi koji su posledica neadekvatne zaštite ovog prirodnog dobra, a koji se dovode u vezu sa nerešenom političkom i teškom ekonomskom situacijom na Kosovu i Metohiji.

Materijalna baza turizma

- **Hotelsko-restoraterski kapaciteti smešteni su u okviru četiri turističke zone: Kačaničke, Uroševačke, Prizrenske i Dragaške.**
- **Najznačajniji hotelski objekti nalaze se na Brezovici i to su: hotel Narcis, Breza, Šar...**
- **Na Šar planini razvijeni su sledeći oblici turizma: zimski sportsko rekreativni, letnji stacionarni, zdravstveni, banjski, izletnički, ekskurzioni, seoski...**

